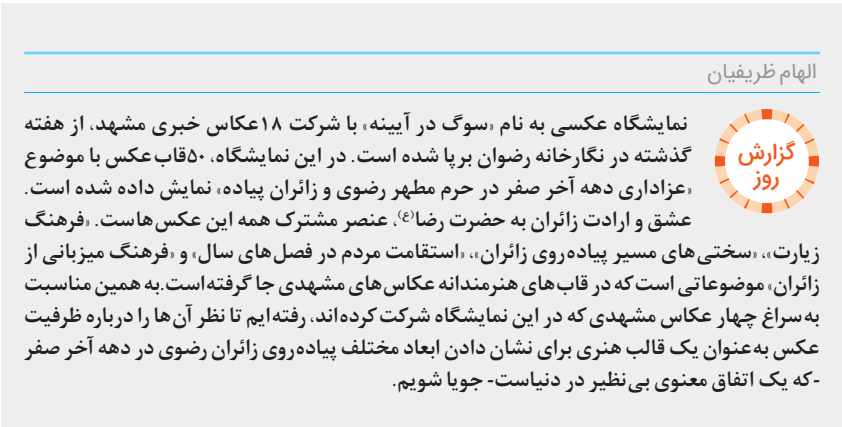

به مناسبت برگزاری نمایشگاه‌های عکاسان خبری مشهد از عزاداری‌های دهه آخر صفر

لحظه‌های تکرار نشدنی از روایت‌های زائران

الهام ظریفیان

گزارش روز

نمایشگاه عکسی به نام «سوک در آیین» با شرکت ۱۸ عکاس خبری مشهد، از هفته گذشته در نگارخانه رضوان برپا شده است. در این نمایشگاه، ۵۰قالب عکس با موضوع «عزاداری دهه آخر صفر در حرم مطهر رضوی و زائران پیاده، نمایش داده شده است. عشق و ارادت زائران به حضرت رضا^(ع)، عنصر مشترک همه این عکس‌هاست. «فرهنگ زیارت»، «سختی‌های مسیر پیاده‌روی زائران»، «استقامت مردم در فصل‌های سال، و «فرهنگ میزبانی از زائران، موضوعاتی است که در قاب‌های هنرمندانه عکاس‌های مشهدی جا گرفته‌است.به همین مناسبت به سراغ چهار عکاس مشهدی که در این نمایشگاه شرکت کرده‌اند، رفته‌ایم تا نظر آن‌ها را درباره ظرفیت عکس به‌عنوان یک قالب هنری برای نشان دادن ابعاد مختلف پیاده‌روی زائران رضوی در دهه آخر صفر -که یک اتفاق منوی بی‌تظیر در دنیااست- جویا شویم.

- داستان‌های زائران در قاب تصویر

در چند سال اخیر دو اتفاق مهم باعث شده است عکاسی زیارت در معنای حرفه‌ای آن، دچار تحول‌بزرگی شود و از عکس‌هایی با سوزِ‌های مکانی و گرفتن نماهای مختلف از بناهای حرم مطهر،به‌سمت‌عکس‌هایی‌باسوزِ‌های انسانی پیش برود. «تبلیغات وسیع در حوزه پیاده‌روی زائران پیاده‌حضرت‌رضا^(ع)در دهه‌آخر صفر،و،گسترش تکنولوژی دوربین‌های گوشی‌های تلفن همراه به موازات یکدیگر»، موجب پیدایش نوع جدیدی از عکاسی زیارت به‌ویژه در میان عکاسان خراسانی شده‌است. این نوع عکاسی اما به‌باور بسیاری از هنرمندان، هنوز در ابتدای راه است و قاب‌های به‌تصویرنگشیده زیادی برای نمایش دارد.

محسن بخشنده، دبیر عکس روزنامه شهرآرا که با سه فریم عکس در نمایشگاه شرکت کرده است، در همین باره می‌گوید: به تعداد آدم‌هایی که گوشی تلفن‌همراه‌دستشان است، ظرفیت برای نشان دادن اتفاق‌هایی با موضوع زیارت داریم. عکاسان حرفه‌ای به اندازه خودشان سعی می‌کنند آیین‌هاشند و این اتفاقات را منعکس کنند، هرچند این موضوع، زوایای پنهان بسیاری دارد و ما بخش‌های کمی از آن‌را می‌توانیم پوشش بدهیم. وی می‌افزاید: مستندها، فیلم‌ها و کلیپ‌های خوبی از این اتفاق دیده‌ام و ولی در حوزه عکس هنوز جای کار بسیار وجود دارد، چون به اندازه ۶۰۰هزار زائر پیاده‌ای که به مشهد می‌آیند، داستان برای روایت کردن وجود دارد. ما عکاسان حرفه‌ای مشهد

اگر ۵۰ نفر هم باشیم، مگر چه تعداد از این داستان‌ها را می‌توانیم تعریف کنیم؟ که همان‌را هم روایت نکرده‌ایم. خیلی وقت‌ها فقط حضور زائران را نشان داده‌ایم و آن داستان‌ها را کار نکرده‌ایم.

او ادامه می‌دهد: این اتفاق در دو جای دنیا می‌افتد، یکی در عراق و دیگری در مشهد. بنابراین ظرفیت خیلی مهم و خاصی است.

بخشنده در توضیح اهمیت این فرصت، عکس‌هایی را مثال می‌زند که یکی از عکاسان مشهدی از زائران پیاده در فصل زمستان و درحالی‌که جاده پر از برف بوده، گرفته است. او می‌گوید: همان عکاس باید ۳۰ سال دیگر صبر کند تا دوباره بتواند آن زیبایی را پوشش بدهد و شاید تا آن موقع اصلا زنده نباشد. این ظرفیت خاصی است، مثل عکاسی از مضلات اجتماعی نیست که همه‌جا و در هر زمانی امکان آن وجود داشته باشد. این اتفاق، خاص این جغرافیاست، پس ظرفیت عکاسی از آن‌هم خاص است و عکاس در آن، امکان ویژه‌ای می‌یابد. ما امکان مستندسازی آن را هرسال داریم از دست می‌دهیم. چه‌بسا که خیلی از این موقعیت‌ها دیگر به‌دست نیاید.

- غفلت عکاسان از فرهنگ میزبانی از زائران

وی به‌بخش دیگری که در عکاسی زیارت‌و زائران پیاده فراموش شده است، اشاره می‌کند، یعنی «آدم‌هایی که این‌طرف دارند از زائران پیاده، پذیرایی و به آن‌ها

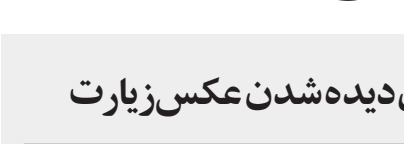
عکس از احمد حسینی شورا

قدس رضوی، «عکاس ماندیک واعظ است و با عکسی که می‌گیرد، حرف می‌زند و ارادتش را به حضرت نشان می‌دهد، او که با چهار اثر در نمایشگاه «سوک در آیین» شرکت کرده است. می‌گوید: با عکس می‌شود فرهنگ زیارت را به جاهای دیگر و به فرهنگ‌های دیگر منتقل کرد و این وظیفه سنگینی است که بر دوش عکاسان قرار گرفته است. آن‌ها باید به‌گونه‌ای تصاویر را ثبت کنند که شایسته نام امام‌رضا^(ع) باشد. او که به‌علت عکاس‌باشی بودن آستان قدس رضوی، سال‌ها فرصتی انحصاری و ویژه برای عکاسی در حرم مطهر رضوی داشته‌است، شاید بهتر از همه این‌موضوع

را درک کند. نودری می‌گوید: ما عکاسان حرم مطهر اعتقاد داریم که سوزِ، هدیه خاص امام‌رضا^(ع) به عکاس است و عکاس با عکسی که می‌گیرد، میزان ارادتش به آقا را نشان می‌دهد.

- ثبت لحظاتی که هرگز تکرار نمی‌شود

دادن فرهنگ رضوی دارد، می‌گوید: هرکدام از قالب‌های هنری، پیام‌هایی را می‌توانند منتقل کنند. فیلم، شعر، داستان یا نقاشی هرکدام به‌شکلی این کار را می‌کنند اما عکس وقتی هنرمندانه و با برنامه‌ریزی ودقت عکاس گرفته‌شود، چندلایه، پیام و مفهوم را منتقل می‌کند. مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان با اشاره به ضرورت نمایش آداب و سنت‌هایی که به‌مرور زمان در اظهار ارادت زائران به حضرت رضا^(ع) در قالب‌های هنری مانند عکس شکل گرفته‌است، ادامه می‌دهد: این آثار برای مردم مشهد زنده‌کننده آداب و رسوم هم‌جواری با حضرت رضا^(ع) هستند و برای زائران، نمادی از عشق به آقا در مسیر پرمشقت اما زیبایی زیارت به‌شمار می‌روند. قاب عکس‌هایی از زائران در فصول مختلف سال، مانند کودکی که روی کول مادرش است و به‌عنوان زائر پیاده به‌سمت مشهد می‌آید، برای امروز ما دل‌نشین و برای آیندگان، میراث ماندگاری هستند.

حسین‌زاده‌با بیان اینکه عکس، ظرفیت زیادی برای نشان

با پنج عکس در نمایشگاه شرکت کرده است، از ثبت لحظاتی می‌گوید که هرگز تکرار نمی‌شوند. او می‌گوید: یک عکاس در مسیر پیاده‌روی زائران به‌دنبال آن است که لحظاتی از عشق و ارادت مردم به حضرت رضا^(ع) را نشان بدهد. او به تغییرات سال‌های اخیر عکاسی زیارت اشاره می‌کند و می‌گوید: این تغییرات به این معنا نیست که در عکاسی از زائران پیاده همان چیزی را که می‌بینیم، می‌توانیم بگیریم. بیشتر از این نظر اهمیت دارند که با مجموعه‌ای از عکس‌های زائران پیاده می‌توانیم به این موضوع واکنش نشان دهیم نه اینکه به تک عکس فکر کنیم. تک عکس‌های خیلی خوبی از زائران پیاده ثبت شده‌است که لحظاتی از حضور آن‌ها را نشان می‌دهد. اما وقتی همه این تک‌عکس‌ها را به‌صورت یک مجموعه ارائه بدهیم، می‌توانیم حرفی برای گفتن داشته باشیم. می‌توانیم با مجموعه‌ای از عکس‌ها بگوییم چرا مردم، پیاده به زیارت می‌روند و چرا عده‌ای به آن‌ها خدمت می‌کنند. گاهی این موضوع را نمی‌توان با کلمات و گفتار و رفتار گفت و فقط

باید نشان داد.

● عکس؛ به مثابه یک رسانه در بیان حال زائران

وحید بیات، دیگر عکاس مشهدی است که با دو اثر در این نمایشگاه شرکت کرده است. یکی از آن‌ها عکسی است که حرکت کاروانی از خانم‌های زائر را نشان می‌دهد. زنان در این قاب، چادرهای مشکی پوشیده‌اند و پارچه سبزرنگی نیز روی چادرشان چسبانده‌اند. اثر دیگری، یک عکس هوایی است که این عکاس، سال ۹۶ و سوار بر بالگرد هلال احمر آن را گرفته است.

بیات نیز با تاکید بر ظرفیت گسترده عکس برای نشان دادن فرهنگ زیارت و زائران پیاده می‌گوید: عکس به‌صورت مستقل یک رسانه است و می‌تواند مفهوم را به مخاطب برساند. در چند سال اخیر عکاسی با تلفن همراه رواج پیدا کرده و سوگواره‌های مختلفی نیز با موضوع زیارت و زائران برگزار شده است. عکس‌های زائران پیاده خیلی خوب وایرال می‌شود، ولی عکس گرفتن به‌تنهایی کافی نیست و مجموعه‌ای از فعالیت‌های فرهنگی برای گسترش این فرهنگ، باید در کنار هم برنامه‌ریزی شوند.

عکاس شهرمان ادامه می‌دهد: ویژگی متمایز عکس، ثبت لحظه و بیان حس و حال آن به مخاطب است. عکاس، حس آن لحظه را فریز می‌کند و به مخاطب انتقال می‌دهد.

داشت. این کار نیازمند تربیت فیلم‌نامه‌نویسان و نمایشنامه‌نویسانی است که نخست از دید فنی، تبحر و تجربه بایسته در نگارش متن نمایشی را داشته باشند و افزون بر آن از دیدگاه پژوهشی، رویکردی میان‌رشته‌ای داشته باشند و از توان فراوری مفاهیم انتزاعی دینی به چارچوب‌های محسوس تر سینمایی برخوردار باشند. دو گونه روایت از شخصیت پیامبر اسلام ^(ص) تصویرپذیر است، یکی روایت تاریخی زندگی ایشان که نیازمند دقت‌های تاریخی لازم و البته فراهم آمدن امکانات ساخت آثار فاخر است و رویکرد دوم، روایتی غیرمستقیم و امروزی‌ز اندیشه‌های ایشان است. آموزه‌های پیامبر اسلام ^(ص) به‌عنوان رسولی که برای همه جهانیان مبعوث شده‌اند، همواره باید در طول تاریخ روایت شود و این کار، نیازمند ایجاد یا تقویت بخشی ویژه در نگارش نمایشی کشور ماست. بازنگری‌ای بر تاریخ سینما، نشان می‌دهد که جریان غرب از سینما برای روایت مدنظر خویش از حضرت عیسی ^(ع) و حضرت موسی ^(ع) چه بهره‌ها برده است. از این‌رو سیاست‌گذاران آموزشی در نهاد دانشگاه، بخش‌های تخصصی سینمایی در نهادهای تصمیم گیر فرهنگی، مراکز پژوهشی تخصصی و البته متولیان زیرساخت‌های سینمایی، باید به این امر توجهی ویژه کنند.

انتشار فراخوان جشنواره سیزدهم فیلم عمار

دبیرخانه جشنواره مردمی فیلم عمار، فراخوان «سیزدهمین دوره این رویداد سینمایی را در پنج بخش «رقابت اصلی جشنواره»، «جوایز مردمی»، «فیلم ما»، «اکران مردمی» و «قصه ما، اعلام کرد. به‌گزارش ایسنا، در بخش «رقابت اصلی جشنواره، آثار دریافتی با قالب‌های داستانی، مستند، پویانمایی، ماهنگ، تولیدات تلویزیونی، فیلم ما و فیلم‌نامه و در موضوعات «روای ایرانی»، «نقد درون گفتمانی»، «حافظه ملی»، «جنگ اقتصادی»، «جنگ نرم»، «ملت قهرمان»، «نهضت جهانی مستضعفین» و «فتنه ۸۸، با هم رقابت می‌کنند. براساس این فراخوان، هنرمندان تا ۲۰آبان فرصت دارند برای ثبت‌نام اثر خود در پایگاه جشنواره، به نشانی AmmarFilm.ir، حاصل ادراک بی‌عدالتی رسانه‌ای در نظام رسانه‌ای کشور بود. از این‌رو تلاش کرد با صحنه آوردن هنرمندانی که عالم هنر را فرصتی برای رشد و تعالی انسان می‌دانند، صدای حنجره‌های سانسورشده و سیمای جمهوری مردمانی باشد که در سپهر رسانه‌ای امروز ما، ضریب درخوری نمی‌یابند.»

سینماها در چه روزهایی تعطیل هستند؟

سخت‌نگوی انجمن سینماداران در گفت وگو با مهر، درباره وضعیت فعالیته سینماها در روزهای پیش‌رو گفت: هم‌زمان با ایام سوگواری پایان ماه صفر، همه سینماهای کشور از ساعت ۱۸ شنبه ۲مهر تا پایان روز یکشنبه ۳مهر و از ساعت ۱۸دوشنبه ۴مهر تا پایان سه شنبه ۵مهر به‌طور کامل تعطیل هستند. محمدرضا صابری ادامه داد: با پایان ماه صفر، از صبح چهارشنبه ۶مهر فعالیت سینماها به حالت عادی برمی‌گردد و فیلم‌های روی پرده اکران خود را از سر می‌گیرند و فیلم‌های جدید هم به ترکیب فیلم‌های درحال اکران اضافه خواهند شد.

پایان اکران «بدون قرار قبلی» با ۳/۵میلیارد فروش

فیلم سینمایی «بدون قرار قبلی»، به‌کارگردانی بهروز شعبیعی که نخستین بار در چهلمین جشنواره فیلم فجر اکران شده بود، از هجدهم خرداد ۱۴۰۱راهی چرخه اکران شد و تاکنون فروشی بیش از ۳میلیارد تومان را به‌ثبت رسانده است. این فیلم با شروع پاییز، مسیر اکران خود را پایان خواهد داد. «بدون قرار قبلی» با داشتن بیش از ۵هزار سانس و ۳۰۹ سالن سینما به فروش فوق دست یافته است، فیلمی که با مضمون بازگشت مهاجران به ایران، ساخته شده است و با الگویی مذهبی ملی برای نشان دادن نگاهی عارفانه و شاعرانه به ملیت، تلاش می‌کند.

۲سریال جدید در شبکه نمایش خانگی

اولین قسمت سریال‌های «پوست شیر»، به‌کارگردانی جمشید محمودی و «آنتن»، به‌کارگردانی سیدابراهیم عامریان، از روز گذشته در شبکه نمایش خانگی منتشر شد. سریال «پوست شیر» در گونه سریال‌های پلیسی و جنایی است که شهاب حسینی وهادی حجازی‌فر

از بازیگران آن هستند. سریال طنز «آنتن» نیز با بازی پژمان جمشیدی و هادی کاظمی به ماجرای قبولی دانشگاه چند عضو یک خانواده می‌پردازد.

پخش سریال «عملیات رعد» از اواسط مهر

سریال «عملیات رعد، اواسط مهر و هم‌زمان با شروع هفته فرماندهی انتظامی، فرماندهی یک شبکه یک پخش خواهد شد. به‌گزارش خبرگزاری فارس، سریال «عملیات رعد» به تهیه‌کنندگی علی یاور و به کارگردانی اصغر نعیمی، اوایل مرداد در سکوت خبری کلید زده شد و هم‌زمان با هفته فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، در اواسط مهر از شبکه یک سیما آماده پخش می‌شود. مجید واشقانی، مهدی زمین‌پرداز، هادی دیباجی، ارسطو خوش‌فرم، شهروز ابراهیمی، مهشید جوادی و معصومه بافنده، بازیگران این سریال هستند. موضوع «عملیات رعد»، روایت پرورنده‌های مهیج عملیات یگان ویژه فراجاست که در ۱۰ قسمت از شبکه یک سیما پخش خواهد شد.